

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendő: „MURAVIDEK” szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám.
Postatakarék számla száma 12980.
Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDEK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár ☐ cm-ként: szöveggel és nyilttér 1-50 dinár, rendes 1- Din., apróhirdetés 0-70 Din. és az illeték. Több-szörinél engedmény.

VIII. Évf.

Murska Sobota, 1929. július 14.

28. Szám.

A közigazgatás megtisztításáról

irt — a minisztertanács félévi beszámolójából — a központi sajtóiroda.

Eddig minden Öfelsége manifesztuma szellemében valósult meg és azután az abban írottak még fokozottabb mértékben fognak keresztül vitetni.

Az egész soron végig „a teljes törvényességnek, igazságosságnak és abszolút egyenlőségnek kell uralkodni.”

Ebből az tűnik ki, hogy az a mult év végéig nem volt.

„Fejétől büzik a hal” mondja a közmondás és ezért érthető, hogy az átváltoztatásokat, a metamorfozist a felsőbbeknél kellett megkezdeni és fokozatosan lejjebb és lejjebb haladni. „Az összes reszortok igazgatásában ez a tisztítás részben végrehajtott, de még állandóan folyik”, mert honnan ismerjük fel egyetlen pillantásra az alkalmatlant vagy méltatlant? Ez nagyon nehéz munka. Hol van egy-egy területen egy olyan vagyontalan, akitől elvenni nem lehet; egy olyan jó szemű, aki intelligenciájából kifolyólag kellően tudja mérlegelni a helyeset a helytelentől, az alattomost a nyilttől, a hazugot az őszintétől; egy olyan bátor, aki azt kellő helyen ki is meri mondani?!

„Már eddig is a tisztviselők egész tömegét távolították el; e munkának minden irányban és mindenre kiterjedően tovább kell haladni” — bizonyára azért, mert még sok helyen van rostálni való. Ugyanis a „közigazgatási tisztviselőket azért kellett áthelyezni, hogy elválasszák attól a környezettől, amelyhez erősen hozzászoktak ama viszonyok nyomása alatt, amelyek január hatodikáig uralkodtak.”

A köznyugalom, a rend, (a politikai és szociális rend) a hatósági személyek (és az állam, fajok és vallások) elleni cselekmények kétségtelenül ott vernek hullámokat, ahol a bajok nagyon husbavágók, és ahol a türelem a legfelülről jövő jó szándékba, az igazságosság közeli megszületésébe vetett remény átalakult segítségért kiáltó kétségbeeséssé, erélyes panasszá, tettlegességgé. Még az álló vizekben, tengerekben is vannak áramlások, moz-

Csehszlovákiának konfliktusa Magyarországgal.

A magyar hatóságok egy Pecha Vince nevű csehszlovák vasutast hosszabb idejű megfigyelésre, kémkedésen tettenérték és emiatt magyar területen Hidasnémeti községben letartóztatták.

Pecha az állomás éttermében ült. Egy ismeretlen ember levelet adott át neki. Pecha félrevonult és úgy akarta a levelet elolvasni, de közben letartóztatták.

A levélből kitűnt, hogy az katonai adatokat tartalmazott.

A tanuk, sőt maga Pecha is beismerte, hogy hosszabb ideje van olyan egyénekkel összeköttetésben, akik katonai jellegű iratokat juttatnak hozzá.

Minden állomásnak joga van kémkedésen bárkit tettenérésre letartóztatni.

Erre Csehszlovákiából az a rendelet érkezett, hogy a magyar területen lévő Hidasnémeti községben levő összes 32 csehszlovák tisztviselő hagyja el Hidasnémeti állomáshelyét. Ebből ki-

galmak, elégedetlenségek anélkül, hogy azok a nyilvánosság szintjét, a tó (tenger) fényes, sima felszínét megzavarnák. A felületi feszültség még ideig-óráig meg tudja kissé kötni az elégedetlenség visszafojtott moráját, mozgását. Nem régen a háború megszünte utáni sebzettek, a hátra — és elnyomottak a sarokban csak nézték — mert műsáj — vagy csak elfojtott hangon sutogták — mert most még fennhangon nem lehet — az általuk észlelt, vagy talán kinosan érzett nem emberséges, nem igazságos dolgokat.

Ezekre is kell hamarjában az igazságos mérlegre helyezett sulynak (a pénznek) egy nagy részét fordítani, ezek lelkébe kell minél előbb beletekinteni és meglátni a régi paragrafusok okozta, nem igazságos, mély sebeket. E sebekre kellene a tapasztok a feljajdulások bevétele nélkül. E tapasztoknak nem a régi paragrafusoktól, hanem az igazságtól kiabálóan ríktóknak és feltűnőknek kell lenni, hogy ország-világ lássa: „Nohát végre, 10 év után, megtörtént az ugynevezett nem-

folyólag a csehszlovák vasutigazgatóság a személy- és teherforgalmat beszüntette. A magyar vonatok ennek ellenére a határig a rendes vonatjáratokat fenntartották, de a csehszlovákok Hidasnémetibe érkező vonatokat nem veszik; a forgalom szünetel. A csehszlovák lapok ezt a semmitmondó ügyet felfújták s egy részük — a többi határállomásokon is — a forgalom teljes beszüntetését követeli. A „Bohémia” nevű lap azt írja: „Ugy látszik Prágában ismét túllőttek a célon, ha nincsen egyeből szó, mint arról, hogy egy kémgyanus vasuti tisztviselőt letartóztattak. A csehszlovák kormány is sokkal nyugodtabban fogja fel az ügyet és nem szándékozik újabb retorziós lépéseket tenni. Hiszen a forgalom megakasztása nemcsak Magyarországra, hanem Csehszlovákiára is káros hatású lenne, sőt kihatással lenne a többi országra is.

zeti kisebbségek sebeinek erélyes gyógyítása”. Csak akkor fog elkövetkezni az általános boldogság első érzete, aminek elérésére, a közigazgatásnak igyekezni kell.

Az első teendő: a felülről jövő jó diagnosztizáló, aki ne kívánja, hogy e szakértelmeért bárki magát megalázza. A második teendő a racionális gyógyítás: a kórtokozók eltávolítása. Fel kell ismerni a látszólagos jó és látszólagos rossz alkrinoméniát. Meg kell szüntetni a politikamentes igazság szemével az inkompatibilitásokat, és rehabilitálni az ártatlanul és igazságtalanul szenvedőket.

Kérjük a jó Istent égreemelt szemünkkel és összetett kézzel, hogy a sajtóiroda a minisztertanács második félévi beszámolójából ezekről a hivatalukat vesztett szerencsétlen volt hivatalnokokról is oly képpen emlékezzen meg, hogy 10 évi szenvedésük után törvény készített, amely kinjaiktól megszabadította őket s vidámmá formálta szomorú életük utolsó napjait.

Politikai hírek.

Macdonald kijelentette, hogy Amerika és Anglia kölcsönös megértésének hiánya volt a leszerelésnek legfőbb akadálya. Dawes tábornokkal és a brüsszeli amerikai nagykövettel újabb tanácskozást folytatott a flottaszervezésről. Azt is kijelentette, hogy két fontos kérdéssel foglalkozik a munkáspárti kormány amelynek megoldását Thomas vállalta a második kérdés és főcél a nemzetközi béke biztosítása, ezt Henderson külügyminiszterre bízta.

Trockij beutazási engedélyt a Macdonald kormány aligha fogja megadni.

Az angol alsóházat a trónbeszéddel kedden nyitották amikor a királyi pár Londonba visszatért.

A trónbeszéd bejelenti az angol-orosz diplomáciai viszony újrafelvételét. Az új angol követ már utazik Moszkvába.

A főbb pontokat: a béke és leszerelés, a munkanélküliség, a 8 órás munkanapról szóló egyezmény ratifikálása, a Rajnavidek kiűritése fogja képezni.

Bulgária is diplomáciai összeköttetésbe akar lépni Oroszországgal.

Az angol kormány semmife megalázást nem kíván a szovjet kormánytól. Az angol munkáspárti sajtó enyhe hangon válaszolt a szovjet lapok Macdonald elleni heves támadására.

KÖNYE DEZSŐ.

Szeretnélek . . .

Szeretnélek lángoló szívemmel,
Ölelnélek édes reménységgel.
Hogyha szíved, lelked igaz volna,
Halvány arcod keblemre borulna.
Bájos barna kislány édes csókja,
Piros ajkad, ajkamhoz tapadna . . .

A te szavad csak hiteget engem,
Egy titkos vágy nem hagy nyugtot nekem.

Sóhajtasim, szállnak mind hiába,
Mint fergeteg téli pusztaságba.
Elhervadt az én lelkem bimbója,
Lesz új tavasz, mely rügyét fakasztja.

Tearóza szép nyíló virága,
Szemeidnek hazug pillantása.
Lelki tusát vivok önmagammal
Csendben álmodom a csillagokkal.
Szívemben él — a te büszkeséged,
Nem átkozlak, Isten áldjon téged.

Romániában

a liberálisok puccsot készítettek elő és hétfőn a hajnali órákban akarták a diktatúrát kikiáltani.

Miniszterelnököknek a volt hadügyminisztert Angelescu tábornokot szemelték ki. A kormány azonban időben rajtaütött az államcsíny tervezőin. Hétfőn délig kétszáz tényleges és tartalékos tisztet szállítottak be a törvényszék fogházába, köztük Rosteanu tábornokot Sturza és Stolca ezredes és számos magasrangú tisztet. Angelescu tábornokot a mozgalom vezetőjét házi őrizetbe vették. A lapoknak egyelőre nem szabad ezen eseményről írni és ezért az Epoca lapot, amely a letartóztatásokról hírt adott elkobozták. — A megkérdezett követek úgy a budapesti mint a beográdi, továbbá az Universul bukaresti lap szerkesztősege álhirnek mondják és megcáfolják a puccsot. Cuventul bukaresti lap „Mi történt” cím alatt titokzatos rendszabályokról ír, amelyeket életbe léptettek, melyek céljáról nem nyilatkoznak. A belügyminiszteriumból főbb tisztetek csak reggel tértek haza. A miniszterelnöki palotát, a miniszteriumok épületeit, a főpostát a Nemzeti Bank épületét csapatok vették körül, a főváros környékén is erős járőrök cirkáltak. Vajda Vojvoda belügyminiszter mégis nyilatkozott: Néhány régóta ismert teljesen szultalan ember próbált valami összeesküvést megszervezni, amelyhez pár volt tiszt és munkás csatlakozott.

A román király anyja és Pavle herceg gyermekei hétfőn délután 4 órakor az udvari személyzettel Suboticán és Zágrebén át Blédbe utaztak. Hétfőn reggel Zágrebbe utazott hivatalos ügyben a beográdi központi sajtóiroda főnöke Marjánovics Milán. Ugyanekkor auton fűrdőre utazott Beográdból a miniszterelnök ur Zsifkovic Petár, aki három hétig Mataruskán marad. Már szombaton megtámadták a bolgár miniszterelnököt, amint autóján a közlekedési miniszterrel és két rendőrségi tisztviselővel az országúton haladt. Hat állig felfegyverzett ember husz lövést adott rájuk. A golyók csak Vasziljev közlekedésügyi miniszter mellé beosztott fiatal tisztviselőt ölték meg. A merénylet mély megdöbbenést okozott, mert kétségtelen, hogy politikai merényletről van szó.

HIREK.

HETI NAPTÁR

JULIUS 31 nap. 29. hét.

Hó és hét naptár	Róm. kath.	Protestáns
14 Vasár.	8. Bonaven.	Bonaven.
15 Hétfő	Apost. oszl.	G. 6 Tr.
16 Kedd	Karmel B A	Ruth
17 Szerda	Elek hv.	Alexius
18 Csütör.	Frigyes	Maternus
19 Péntek	Aurelia	Rufina
20 Szomb.	Illés pr.	Elias

Vásárok:

15.-én Belatinc; Veliki Dolenci.

Időjárás:

Változékony, hűvös idő, később lassú javulás várható.

Kereskedelmi árák:

100 kg.	Buza	Din.	200—
"	Rozs	"	180—
"	Zab	"	200—
"	Kukorica	"	250—
"	Köles	"	200—
"	Hajdina	"	220—
"	Széna	"	40—50
"	Bab cseres.	"	600—
"	vegyes bab	"	400—
"	Krumpli	"	80—150
"	Lenmag	"	600—
"	Lóhermag	"	2400—
Bika	7—	8—	9-50 10—
Üsző	7—	7-50	8-50 9—
Tehén	4—	5—	6— 8—
Borjú	—	—	12— 12-50
Sertés	—	—	15— 15-75
Zsir I-a	—	—	29— 30—
Vaj	—	—	35—40
Szalonna	—	—	23— 25—
Tojás 1 drb.	—	—	—80

Valuta:

Zürichben 100 Din = 9.127 sfrk.

100 Doll. (E. A.)	adnak itt	5610 Din-t
100 Pezoért (Urug.)	"	4900 "
100 Márkért	"	1320 "
100 Frankért (Páris)	"	215 "
100 Pengőért	"	990 "
100 Schil. (Bécs)	"	798 "
100 Cseh kor.	"	168 "

— **Halálos korcsmai verekedés.** Hári Rudolf morávczi lakos és Földvári Sándor szeloi lakos a Grosz-féle korcsmaiban eddig ismeretlen okból összevesztettek. (Lehet, hogy már régebbi haragosok voltak) Hárít a korcsma alatt, ahol meglehetősen lejtős a terrain Földvári elérte, állítólag Földvári e pillanatban megbotlott és esése közben oly szerencsétlenül szurta meg Hári hóna alját, hogy a vastag hónalji verőerét elvágta, ami pár perc alatt teljes elvérzést okozott. A

hullabontás megtörtént, a vizsgálat megindult, Földvárit letartóztatták.

— **Razstava.** Kak smo že poročali, se bo avgusta vršila vajeniška i pomočniška razstava. Za razstavo vlada veliko zanimanje i se je že oglasilo veliko število razstavlalcov. Sodeči po došli prijavi, bo nudila razstava jako lepo sliko naše domače obrti. Prosim vseh cenjene mojstre, da pošlejo svoje pomočnike i vajence na razstavo i tak pripomorejo k dobromi uspehi prireditve. — Odbor.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Öfelsége Mária királyné** betegsége miatt hétfőn délelőtt felkelt, a kis királyfi és a királyné igen jól érzi magát.

Alekszándár királyunk Öfelsége a dalmáciai kirándulásáról csütörtökön tért vissza. Ugy volt tervezve, hogy a keresztelés tegnap megtartatik, amelyen önként értendő, a kormány összes tagjai résztvesznek, ugyancsak a diplomáciai kar. A külföldi udvarok képviselői és a legmagasabb rangú katonatisztek is jelen lesznek.

— **Öfelsége aláírta a rokkanttörvényt,** amely a rokkantak kilenc csoportba osztja és szabályozza a segélyeket.

— **Ha nem féltünk az ágyuktól,** miért féltünk a kicsinyes diplomáciai zsarolástól, írja a „Pravda”. Oroszország két évig kitűnően megvolt Angliával való összeköttetés nélkül és azt ezután is nyugodtan nélkülözheti. A szovjetsajtó ugyanis folytatja tá-

Az árva leány.

— Irta: KÖNYE DEZSŐ. —

Zsuzsika négy éves kis leányka volt, mikor atyja meghalt a háborúban. Ketten maradtak özvegy édes anyjával szegénységben, nyomorban. Kicsike földcséjük sem teremte meg a mindennapi kenyeret. A kis árvának pedig kenyér s ruha kellett, de miből? Szegény özvegy édes anyjának annyi volt a gondja, hogy elképzelni is kellemetlen. Két kezemunkájával keresse meg a mindennapi kenyeret, a ruházatot, Zsuzsikát iskoláztassa, miután már elérte hatodik életévét.

A szegény özvegy dolgozott, éjjelt s nappalt összetett, másoknak mosott, vasalt, csak este későn ment haza. A kis Zsuzsika türelmetlenül várta a hazatérő édesanyját, aki mindig szokott haza vinni valamit, egyetlen árvájának. Az özvegy most is Bognáréknál volt nagymosáson, este későn, kilenc óra tájban, fáradtan, átfázva érkezett haza. A kis Zsuzsika — most is mint máskor — teljes örömlelkedéssel fogadta a boldogtalan édes anyját, akinek jövő reménye — egyetlen gyermeke — a szőke hajú kis Zsuzsika. Egy kis csomagot adott át kis leánykájának, amiben Bognárék, sokféle cukros süteményeket pakoltak be a kis árva számára.

A leányka boldogan csevegve, bontja ki a csomagot és csókokkal halmozza tele az édes anyja gon-

doktól elgyötört halvány arcát, akinek könnyei peregnek kerges tenyerébe.

Hamarosan tüzet éleszt és teát forral, mert a hideg borzongás futkos hátában; a köhögés is kiméletlenül kinozza. Szombat este van. A héten összekuporgatott filléreit megolvassa, és mind gondos anyja, pontosan kiszámítja hogy hova s mire fordítsa. Ezután elkészítette a teát, és kislányával mindketten elfogyasztottak egy-egy csésze rumos teát, miután a meleg ágyban édesen elszenderedtek.

Mult az idő. Tavasz után nyár következett. Teltek az évek. Zsuzsika a kicsi árva is egészen felcseperedett, szép szőke leány lett belőle. Az anyja pedig hervadt, a sok munkától, hűléstől elcsigázva, a súlyos betegség ágyba döntötte. A még csak tizenhat éves Zsuzsikának kellett most a beteg édesanyját ápolni, és gyenge karjaival, keresetével táplálni és orvosoltatni, ami mind hiába volt, az özvegy édes anyja gyógyulásához nem volt remény. Szegény Zsuzsika folyton sirt, mikor az anyja nem látta, de azért anyját mindig így vigasztalta: „Ne féljen édes jó anyám, nem fog meghalni, szeret bennünket az Isten. Mindig kérem, hogy az én jószágos édes anyámat tartsa meg. S remélem meghallgatja esdeklő szavaimat.”

Az anyja szemei könnybe borultak és keserűséggel rebegte: „Édes lányom, ha én meg is halok ne gondold, hogy az Isten téged nem szeret. . . . Ő mindenkit szeret! — akik

az ő utain járnak. Járj te is az ő ösvényén, vigyázz, hogy rossz utra ne térsz, amely a pokolba vezet. Légy szerény, tisztaszívű, mindenkinek add meg a megillető tiszteletet. Mert boldogok az igaz hitűek, bármily szegénységben, nyomorban is élnek. Azok nem vesznek el soha, mert a Mindenható, az örök Atya — megjutalmazza őket. Azért ha úgy kell is lenni, hogy én elköltözzök a boldogabb hazába, ne szomorkodj, bele kell nyugodni Isten akaratába, mert ő mindent jól cselekszik.”

Zsuzsika bár nem akarva, anyja előtt mégis hangos zokogásban tör ki, és az anyja, halott halvány arcát összecsókolja.

Az özvegy édes anyja alig érthetően mondja: „Kedves egyetlen gyermekem . . . Isten veled . . . az ég áldjon meg.” Ezzel elfordítá arcát, mely sóhaj rebbenik el ajkáról és megtört szemei lezárulnak.

Esett az eső, a folyók megdagadtak, a hullámok keserves csobogással hirdették az elmulást. Az édes anyát is kivitték a csendes virágos temetőbe. Szegény árva Zsuzsikának nagy volt a lelki fájdalma, most lett csak az igazi árva. Temetésről haza ment, teljes ürességgel, elhagyottnak találta a házat. Eddig az édes anyja intő szavai erő, kitartást, szeretetet tápláltak szívében; most senkiséggel gondol a szegény árvára.

Szemeit kisírta, elkeseredett szívvel kimegy édes anyja sírjához, mely

fájdalmas zokogással rogyik le a fejfe előtt és így fohászkodik: „Mindenható Atyám! Miért sujtottál engem ily nagy csapással, egy szegény árvát? Bocsáss meg Istenem — te is jó anyám — ilyen árva elhagyatottságban nem bírok élni ezen a világon. Ezután megcsókolt az édes anyja fejét, azzal rohant le a völgynek, egyenesen a sebesen hömpölygő folyónak, és teljes elszántsággal vetette magát a hullámok közé. Szép szőke haját s halvány arcát a habok gyengéden magukhoz ölelték.

Eppen ebben a pillanatban érkezett a nem várt segítség. Egy fiatal ember erős karjai szeltek a hullámokat és a szőke hajú lányt néhány perc múlva a partra tette. Meghallgatta szívverését, miután örömmel tapasztalta az életjelt, karjai közé kapva a távoli szülői lakására vitte az alélt leányt, ahol gondos ápolásban részesítették. Néhány perc múlva magához tért. Felvetette nagy kék szemét s oly ártatlanul nézett megmentője szemébe — hogy a szíve kőből lett is volna, mégis megindulna. És ő is mélyen nézett az árva leány lelkébe, hogy a tiszta szív és az ártatlanság minden jellegét kiolvasta szép szabályok arcvonásaiból. — Zsuzsika hogy felgyógyult, nem is bocsátották el többé. A megmentője hűséges hitvestársa lett . . .

(Vége.)

madásait a Macdonald kormány ellen. A moszkvai lapok nyomatékosan kiemelik, hogy a külügyminiszter Henderson semmiesetre sem fog jobb választ kapni, mint Chamberlain.

— **Ujzélandban** újabb szünet nélkül ismétlődő pusztító földrengés a táj képét egészen megváltoztatta. A nyolc órán át tartó rengés több várost rommá döntött, az 1300 méter magas Mont Stereus hegység eltűnt a föld mélyében. A földcsuszamlások a világító tornyokat feldöntötték. E jelzőfények nélkül a sötétben hajók sem mernek közel jutni a lakosság segítségére.

— **Az Egyesült Államok** nem küldenek követet a szentszékhez.

— **Bécs** a központja a városokban leleplezett kommunista szervezkedéseknek. — Velezben, Zágrebben, Becskereken, Szplitben letartóztatások történtek.

— **Közeledik a vadászási szezon.** Máris halálos szerenszétlenség történt gondatlanságból. Horvát István gazdálkodó patronkészítés közben cigarettázott. A cigaretta egy kis égő papírszeletje a két és fél kilós puskaporra esett, mely a port lángalobbantotta. A hirtelen keletkezett nagy gáznyomás és a láng égető melege oly égési sebeket és benuulást okozott, hogy Horváth kórházbaszállítás közben meghalt. A tűz áterjedt a szomszéd szobára, ahol Horváth felesége is súlyos égési sebeket kapott. Az asszony állpota is változagos.

— **Meghalt Gregor Zserjav** volt miniszter, aki tüdőtuberkulózisban szenvedett. A szlovéniai politikai életben élénk liberális tevékenységet fejtett ki. A háború után a demokrata, később független demokratákhoz csatlakozott. Minden választáskor képviselőnek választották. Többször miniszteri tárcát is vállalt. Ljubljánban sokáig hivatásos újságíró is volt.

— **A folyó hó végén „Graf Zeppelin“** világkörüli körutra indul, mely kb. husz napig fog tartani. Utközben kicserélésre rezerv motorokat vittek Tokióba, Kaliforniába. Utirány Fridrichshafen—Lakehurst és vissza. Fridrichshafen, Tókio, Kalifornia, Lakehurst, Fridrichshafen.

— **A newyorki versenyen** a német boxbajnok győzött a spanyol boxbajnokkal szemben. A küzdelem hatvanezer főnyi közönség előtt folyt le. A két boxoló fejenként százezer dollárt kapott.

— **Bem tábornok,** a lengyel szabadsághős hamvait Allepóba Tarnovba szállították. A dedunokája kísérte a koporsót, melyet Beográdban is ünnepségekkel vártak. A hamvakat szállító kocsi másfélóráig vesztegelt a szubotícai pályaudvaron.

— **Szlovéniában és Olaszország hegyein** június 27.-én reggel nagy pelyhekben esett a hó és az egész vidék fehérbe öltözött.

— **Nagyméretű dalosverseny** lesz Zágrebben tavasszal: az összes szlávok dalosversenye. Ezen részt vesz Csehszlovákia, Lengyelország, Bulgária kb. tízezer dalostagja. Zágrebben e célra egy nagy palotát építenek.

— **A német diákság** Berlinben tüntetett a versaillesi szerződés aláírásának tizedik évfordulóján. A porosz kultuszminisztérium előtt a tervezett gyászünnepségeket betiltó kormányrendelet miatt lármáztak. A rendőrt lepfujozták, abzugolták. A rendőrség öt riasztó lövést adott, aztán gummibotokkal szétverték a tüntetőket. — A francia „Temps“ azt írta, hogy a németek régi szokásuknak hódolnak, amidőn a versaillesi szerződés terheit le akarják rázni magukról. A szövetségesek kötelessége, megvédeni e szerződés rendelkezéseit.

— **Oroszországban** bevezették a szakadatlan munkaidőt, a mellyel a termelést fokozni, az ünnep- és vasárnapok ünnepelését megghusítani akarják.

— **Tornyospusztán Csan-tavéren** az aratás befejeződik. A próbacseplések a multévi átlagos husz métermázsá helyett tizenkét-tizenhárom mázsára esett lánconként, amelyen 25—30 kereszt termett. A buzakereszt 42 45 kg.-ot ad.

— **Felrobbant Trieszt** közelében egy lőszerraktár nagymennyiségű srappellje s emiatt a közeli két községet kilakoltatták.

— **A háború kiküszöbölés** lehetőségében nem hisz Clemenceau, mert amint a mai európai hatalmi egyensúly felborul, a német imperiálizmus ujjaéleó azonnal kitör a háború. Semmiféle emberi tudomány a háborút kiküszöbölni nem tudja. A békét csak a legnagyobb haderő tudja fenntartani.

— **A pozsonyi gumigyárban** robbanás volt, mert a gumigyárat egy vékony 40 cm-es fal vállasztotta csak el a par-kettagyártól, melynek benzoltartályai a gumigyár meleg kemencéitől áttüzesedett fal mellett állottak. A légmentesen elzárt benzol tartályokban a benzol forrni kezdett, feszítőereje akkorára emelkedett, hogy a tartály szétrobbant. A hallottak száma 12, 17 nő munkás megsérült. Temetésükön egy kommunista képviselőt izgató beszéde miatt megverték.

— **A spanyol oceanrepülőket** már elveszettnek vélték, abahagyták keresésüket. Egyszer csak szikratávirat érkezett Londonba az Eagle repülőgép anyahajótól, hogy az északi szélesség 36 fok 28 perc és a nyugati hosszúság 26 iok 14 perc alatt

megtalálta a Numancia repülőgépet. A gép a vizen uszott és az utasai valamennyien egészségesek. Mindannyiukat a géppel együtt a hajó fedélzetére vették s most viszik őket a Gibraltár felé. A Numancia hét napon át hánódott a beláthatatlan óriási vizen. A repülőgép azért szállott a vízre, mert az erős vihar és sűrű felhők kiforgatták rendes irányából s a pilóta elvesztette tájékozódását. Teljes sötétségben tul-repülte az Azóri szigeteket. A benzin is elfogyott és így június 22-étől (a vízreszálláskor) 29-éig a hullámok játéktárgyává lett a gép utasaival együtt. A megmen-tés örömhírére Madridban a házakat fellobogózták s a lelkes tömeg az uccákat járva éltette Angliát, az angol nagykövetet, az Eagle hajótisztjeit és legénységét, hogy a spanyol hidroplánt angol hajó mentette meg.

— **Az adóhivatal** ablakára lövöldözött egy béréslegény Tölz fürdön, aki bérautóval érkezett oda. A pénztárhelyiség egyik pénztár ablaka előtt revolvert rántott és a főtisztviselőre fogta: „A király nevében, pénzt vagy életet!“ Közben az asztalon levő pénzhalmazba markolt, de abból csak néhány tizmarkást tudott a markába fogni. Az ablakot becsapták, mire az ablakon át több lövést bocsátott és orditozott: „Meneküljete, mert az adóhivatal a levegőbe repül!“ A támadót lefogták, kiderült, hogy elmebeteg.

— **Lisabonban** letartóztatták Gomez de Acosta tábornagyot, mert puccsot szervezett a kormány ellen.

— **Merénylet a nyílt utcán.** Nicsteri főtörzsorvos 8.-án rövid szóváltás után két revolverlövést adott le Bertini Hugó gyalogsági őrnagyra. A súlyosan sebesültet a kórházba szállították. A milánói orvos a gyilkolási kísérlet után menekülni igyekezett, de a járőrök lefogták és a rendőrségnek átadták. Pénzügyi differenciák okozták e merényletet.

— **A Southern Cross** (a Dél Keresztje) 8.-án este Tatoiba érkezett. A repülőgép 10.-én folytatja útját Londonba, Görögországból.

— **Egy örült Uetersen** faluban az udvaron levő kaszát felkapta és az utcán levőket, egy férfit, két asszonyt, két gyermeket kaszálni kezdte. A dühöngőt alig lehetett megfékezni. Az egyik asszony és két gyermek halálán van. Embert akart aratni buza helyett.

— **A felemelt kivándorlási kvóta** következtében egy éven belül kijuthatnak az Egyesült Államokba az amerikai magyarok legközelebbi hozzátartozói. Az új világ nagy tömegek számára még

megközelíthetetlen. Három és nyolc év alatt juthatnak ki a „kedvezményezettnek.“

Miért?

Miért van az, hogy egyes szabó mester ember (a helyiek és vidékiekről soha nincsen szó, ők kivételek) nem tud olyan zsebeket szabni, hogy lehajlás, guggolás alkalmával azokból a tartalmuk magától ki ne essék? Ez különösen a mellényzsebekre vonatkozik.

Ugyanigy vagyunk a nadrágzsebekkel, ha egy kis ebédutáni nyugvásra a divánon elnyújtózkodunk.

Miért nincsen olyan gallér, amelyet arcintorgatás, ujjkimerülés, gallérösszegyűrődés, izzadás, méreggerjedés nélkül lehet (összegombolni) megerősíteni a nyakra?

Torma.

Az iskolában.

A régi falusi iskolában az első és hatodik osztály egy teremben egyszerre volt.

— Tanító bácsi kérem! (felszólal az első sorban állva ülő első osztályos). kérem ma egy kis testvérem született, tessék engem előbb hazaengedni.

— Hogyan lehet az? Hiszen az apád négy éve Amerikában van?

— Az nem baj! Az apika hetenként ír az anyikának, az ám.

— (Az utolsó sorból egy hang) Feneette plajbász!

Szerkesztő üzenete.

Rituper Viktor Baron Franciaország. A 15 frankot megkaplám. A 24—25. számot újból pótlólag megküldjük. A címet nagyobb betűkkel fogja írni a kiadó.

Felvétetik azonnal 2 jó
asztalos segéd
RUTOSSI JENŐ asztalosnál
Bogojina.

Vsakovrstne
surove in svinjske
kože

küpuje po najvišji dnevni ceni

FRANC TRAUTMANN
Murska Sobota Cerkvena ul. 191

Terjessze és olvassa
a „Muravidék“-et!

Torma.

Felutazik a gazda Hanc Vurstlbauer az anyjukommal Bécsujhelyre malacokat vásárolni. Utjuk a repülőtéren visz keresztül, ahol egy gép éppen indulásra készen áll.

A gazda meg az asszony kíváncsian nézi és járja körül a gépet, sópáncodnak:

„De jó volna repülni.”

Ezt meghallja a jó szívű pilóta és felajánlja nekik, hogy elviszi őket ingyen Bécsbe és vissza, (nehogy sipitozzanak és öt beszélgetéseikkel zavaráj) ha utközben egyikük sem nyitja ki a száját. Aztán még elég idejük lesz malacokat vásárolni.

Anyjukom meg a gazda a pilóta könnyen teljesíthető kívánságába beleegyezve beülnek a nyitott gépbe és máris vigan repülnek. Bécsben leszállt a gép, a pilóta kiugrik és megkérdi a gazdát: „Hogy tetszik az utazás?” „Nagyszerűen” mondja az gazda; „de utközben egyszer majdnem kinyitottam a számat, amikor az anyjukom kiesett a masinából.”

Gazdálkodás. Sertések késői oltása.

Egyes gazdák, részint feledékenységből, mások a nép között elterjedt ellenszenvből, vannak kik spórolásból nem oltatják sertéseiket, malacikat. Ennek az lett a következménye, hogy most egymásután a sertések megvörösödnek és gyorsan (1—2 nap alatt) elhullanak orbáncban; éppen abban a betegségben, amely ellen oltani kellett volna vézmentes időkor. Nem ritkaság másféle betegség fellépése: ilyenek a sertésvész, a sertéspestis és még néhány más járványos betegség, amely szintén bőrpírosodással jár, de az ezek ellenes oltás drága voltuk miatt akkor ajánlatosak, amidőn azt hallani, hogy a szomszédos községben a sertésvész, kolera, pestis, tifusz stb. fellépett. Kétségtelen, hogy a fiatalabb állatok leggyakoribb megbetegedése az orbánc.

Az orbánc ellen a sertések oltással (immunizálhatók) ellenállókká tehetők. Az oltás a 12. napon a legerősebb — azaz, hogy azt valahogyan megértsék — úgy irom, hogy 12 nap kell, amíg az oltóanyag a sertés minden porcikáját átjárta (akkor lehet másodszor oltani). Ámde, ha az orbánc betegség már benne van az állatban, érthető, hogy a betegség előbb üt ki az állaton még mielőtt az oltóanyag kifejthetné (mondjuk) ellenálló hatását. Az ilyen fertőzött, de még nem beteg sertéseket egyszerű (oltási) oltóanyaggal nem lehet megmenteni, hanem gyógyító oltóanyag szükséges. Ámde a gyógyító oltóanyag 5—6-szorosa drágább az

egyszerű sokkal gyengébb oltóanyagnál. Hogy ilyen nagy költségük ne legyen, figyelmeztetem a sertéstulajdonosokat, hogy most, amíg a sertések még egészségesek sűrűsen oltassék be azokat a comb belső felületén. Én a fülbe való oltást nem tartom előnyösnek, mert nem tiszta a bőr, a sertések kidörzsölik az anyagot vagy piszkot kevernek hozzá. Igaz, hogy az állatorvosnak könnyebb és gyorsabban végezhető a fültőbeoltás. Mégis azt ajánlom, oltassák sertéseiket a megmosott comb belső felületén. Nemes.

Verseny vetőmagtisztító gépekkel.

Topolán „vasárnap „gazdanap” tartatott. Messzevidékről se reglettek egybe a gazdák s tekintélyes számra emelkedtek. A nap legérdekesebb eseménye a vetőmaggépek versenye volt. Versenyzett a Magyar Állami Gépgyár „Nova” nevű gépe. Első Magyar Gazdas. Gépgyár „Superior I.” nevű acélkeretes gépe. Hofherr-Schranz „Selektor” és „Puritor” gépe. Gebrüder Röber gyár gépe. Wutha, Petkus typ „Hohenheim” gépe. A Puritor versenyen kívül dolgozott. A többi gép mind 3 métermázsa 76.5 kg. (H1) fajsúlyu igen szemetes, árpával kevert buzát tisztított. A gépek mellett egyenként 2—2 ellenőrző tag felügyelt. A gépek közös jelre kezdtek dolgozni.

Eredmények a következők:

A Superipr I. a felöntött 300 kg. nyers terménből 170 kg. 82.00 kg. (H1.) fajsúlyu vetőmagot választott ki, melynek ezer szem próbájánál 981 drb. tiszta vetőmagot és 19 drb. idegen és törött magot találtak, a 981 szem sulya 37.64 gr., míg a 19 szemé 0.79 gr. volt.

A Selektor a felöntött 300 kg. nyersterménből 108 kg. 82.02 kg. (H1.) fajsúlyu vetőmagot választott ki, melynek ezer szem próbájánál 994 drb. tiszta vetőmagot és 6 drb. idegen és törött magot találtak a 994 szem sulya 36.65 gr., míg a 6 szem sulya 0.11 gr. volt.

A Petkus typ Hohenheimi a felöntött 300 kg. nyers terménből 74 kg. 82.00 kg. (H1.) fajsúlyu vetőmagot választott ki, melynek ezer szem próbájánál 991 drb. tiszta vetőmagot és 9 drb. idegen és törött magot találtak, a 991 szem sulya 40.77 gr., míg a 9 szem sulya 0.42 gr. volt.

A Nova a felöntött 300 kg. nyers terménből 104 kg. 80.50 kg. (H1) fajsúlyu vetőmagot választott ki, melynek ezer szem próbájánál 925 drb. tiszta vetőmagot és 75 drb. idegen és tö-

rött magot találtak, a 925 szem sulya 36.20 gr., míg a 75 szem sulya 2.60 gr. volt.

A bíráló bizottság a topolai gazdakör vetőmagtisztítógép versenybemutatóján résztvevő gépek közül az Első Magyar Gazdasági Gépgyár által gyártott E Selektor I. elnevezésű vetőmagtisztítógépet találta a legmegfelelőbbnek és ezt a gazdanap alkalmával megjelent gazdák, valamint az egyes gyárak képviselőivel nyilvánosan közölte.

Az eredmény kihirdetése után az Első Magyar Gazdasági gépgyár részéről Reiner József mérnök üdvözölte a gazdanap résztvevőit és a bíráló bizottság nagyszerű szaktudását, elsősorban pártatlanságát méltatva, kifejezést adott annak az óhajának, hogy a jövőben a gazdák a vetőmagkiválasztás nagy fontosságát belátva, nemcsak szóval, hanem tettel is be fogják bizonyítani, hogy a haladni kívánó gazdák közé tartoznak.

Közgazdaság.

Kvarchomokbányákat fedeztek fel Délserbiában. Velez környékén kvarchomoktelepeket tártak föl. A kvarchomokból pompás minőségű üveget gyártanak és ezért a telepek felfedezésének felbecsülhetetlen közgazdasági jelentősége van. A kvarchomok tartalmu föld az ujonnan feltárt területeken harminc-hatvan méter mélységű. A bánya mindössze öt kilométer távolságra van a vasútállomástól.

Gabonamonopólium terve Ausztriában és Németországban. Az osztrák önellátás gondolatának továbbépítését teszi szövé Neue Freie Presse, amely felveti azokat a módokat, amelyekkel az osztrák gazdák a mai értékesítési válsággal szemben segíteni lehetne. A vámemeléssel való védekezéstől nem sok hasznót vár, mert attól tart, hogy a tengerentuli gabonatermelés versenye a vámemelést lépésről-lépésre ellensúlyozná az olcsó kínálat bőségével. Számításba kell még azt is venni — írja a bécsi lap — hogy az ilyen agrárvámemelés milyen visszahatással járna azoknak az országoknak a vámpolitikájában, amelyek Ausztriába importálnak, illetve, amelyekbe az osztrák ipari termékek irányulnak. Végül felveti azt a kérdést, nem lehetne-e gabonamonopólium révén, vagyis nem nyílt, hanem közvetett és burkolt intézkedéssel segíteni az osztrák gazdák? Rámutat a Presse, hogy a monopólium elleni tiltakozás ma már kevésbé éles a gazdák körében, mint azelőtt volt. Végül utal azokra a javaslatokra, amelyek Németországban a gabonamonopólium megalkotását célozzák. Az erre vonatkozó német tervezeteket a bécsi lap komolyaknak állítja. A külkereskedelmi deficit Angliában. Az angol kereskedelmi hi-

vatal most publikálta a májusi külkereskedelmi adatokat. Az import 1035 millió font, 4 millióval több mint tavaly, az export pedig majdnem 9 millió fonttal 67.4 millióra emelkedett. Az év első öt hónapjában az import 513.5 millió fontot, az export pedig 359.8 milliót tett ki. A külkereskedelmi deficit tehát 153.7 millió, a tavalyi 153.2 millió fonttal szemben. Az exportcikkek közül feltűnő a szén-export emelkedése. Tavaly májusban 20.2 millió tonna szenet, az idén pedig 23.2 millió tonna szenet exportált Anglia. Emelkedett a vas- és a pamutfonálkiviteli is.

Ford üzlete Szovjetországban. Newyorkból jelentik, hogy Szovjetországban teljesen lerongyolt autópárának reorganizálására szerződést kötött a Ford-művekkel. A moszkvai és nisnijnovgorodi automobil-üzemeket évi 25 ezer teherkocsi és 100 ezer személyautó gyártására rendezi be. Az orosz autópárá felvirágoztatásáig tartó átmeneti idő alatt, melyet Fordék négy évre taksálnak, 30 millió dollár értékű Ford-kocsi átvételére kötelezte magát a szovjet.

ELADÓ KORCSMA.

(Frankó-féle), melyben vegyeskereskedés is van, a körülötte egytagban lévő 15 hold földdel. Az összes épületek téglából épültek, cseréppel vannak fedve, bennük van elhelyezve

Jégverem, vágóhíd, mészárszék, és a szükséges gazdasági és melléképületek. Bővebbet ZSISKO vendéglőben GORNJI PETROVCI.

Eladó

Murska Sobotában egy telek, amelyen két ház építhető üzletnek vagy bármely iparnak. Bővebb megtudható

MAVRO HERLINGER-nél

ZAGREB

Bakačeva broj 5.

Legjobb

kerékpárok

valamint alkatrészek
jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas- és géphereskedésben

Murska Sobota.